

Om ett lyckligt liv

Mitt tal vid min dotterson Hannes Elanders namngivning den 20 augusti 2005 baseras på följande funderingar och tankar.

Med lycka avser jag ett ”varaktigt” tillstånd av psykiskt välbefinnande. En precisering som är luddig; men ändock.

Den brittiske ekonomen Richard Layard har i sin nyutkomna bok ”Happiness” hävdad att lycka går att kvantifiera och därmed möjligt att mäta. Layards argumentering övertygar mig inte.

En ”kristdemokrat” har påstått att en av de mest lyckliga människorna i världen skulle kunna vara en man (1), frisk (2), gift (3), frireligiös (4), egenföretagare (5) från Småland (6), som dessutom är ordförande i Rotary (7).

Naturligtvis är påståendet stolligt. Detta till trots, så angav personen i fråga sju egenskaper och förutsättningar som skulle kunna påverka vårt välbefinnande och lycka.

Jag avser då:

- (1) könstillhörigheten
- (2) sjukdomar
- (3) kärleksrelationer
- (4) livsåskådning
- (5) arbete och inkomster
- (6) var i världen man bor
- (7) intresset för andra människor.

Vad gäller (4) kan jag inte låta bli att citera professorn och cancerforskaren Georg Klein. Han fyllde 80 år den 28 juli i år. I en intervju i DN sade han: *”Gud finns inte! Han är människans önsketänkande, en del av urtidsmänniskans förklaringar av världen. Det finns inte tillstymmelse till anledning att tro på Gud.”*

Den amerikanske professorn Gerald D. Bell har skrivit följande om lycka: *”Du är ensam ansvarig för din lycka. Ingen annan är ansvarig. Dina föräldrar är inte ansvariga. Din partner är inte ansvarig. Du är ensam ansvarig. Så om du inte är lycklig är det upp till dig att göra någonting åt det. Det är inte någon annan som ska ”fixa det” åt dig.”*

Vid 95 års ålder skrev den brittiske filosofen Bertrand Russell (1872-1970) sina memoarer. Han inledde dessa memoarer med prologen ”What I have lived for”:

”Three passions, simple but overwhelmingly strong, have governed my life: the longing for love, the search for knowledge, and unbearable pity for the suffering of mankind.”

Den svenska översättningen av prologen i sin helhet:

”Vad jag har levat för

Tre lidelser, enkla men överväldigande starka, har styrt mitt liv: längtan efter kärlek, sökandet efter kunskap och en outhärdlig medkänsla med människors lidanden. Likt stormbyar har dessa lidelser slungat mig hit och dit på en irrande kosa, över en djup ocean av smärta, som nått ända till förtvivlans brant.

Jag har sökt kärlek, först och främst därför att den skänker hänryckning - en hänryckning så stor att jag ofta skulle ha offrat hela återstoden av livet för några få timmar av denna sällhet. Jag har vidare sökt den därför att den lindrar ensamheten – den förfärliga ensamhet i vilken ett skälvande medvetande blickar ned från världens kant i den kalla outgrundliga, kärlekens förening i mystisk miniatyr har sett en förhandsvision av den himmel som helgon och skalder har föreställt sig. Detta är vad jag har sökt, och fastän det kan tyckas vara något alltför gott för människolivet, är det vad jag - äntligen – har funnit.

Med lika stor lidelse har jag sökt kunskap. Jag har önskat förstå människohjärtats hemligheter. Jag har önskat få veta varför stjärnor lyser. Och jag har försökt att fatta den pytagoreiska makt med vilken talen behärskar föränderlighetens flöde. Något av detta, men inte mycket, har jag uppnått.

I den mån de var möjliga, ledde mig kärleken och kunskapen uppåt mot himlarna. Men medlidandet drog mig alltid tillbaka till jorden. Ekona av smärtans skrin ger återskall i mitt hjärta.

Svältande barn, offer som pinas av förtryckare, hjälplösa åldringar som blir sina barn en avskydd börda och ensamhetens, fattigdomens och smärtans hela värld är ett hån mot vad människolivet borde vara. Jag trängtar efter att kunna lindra detta onda, men jag kan inte, och även jag lider.

Sådant har mitt liv varit. Jag har funnit det värt att leva och skulle med glädje leva det om igen, om den möjligheten stode mig till buds.”

**Min käre Hannes,
jag önskar att de tre lidelserna ovan kommer att styra Ditt liv, såsom dem styrt mitt.
Även om dessa lidelser inte leder till varaktig lycka.**